

En kvinna ensam i salen

Berättelse

Det var lördagen den 26 maj 1888 i Stockholm. Karolina Widerström var 31 år gammal, och det var en av de viktigaste dagarna i hennes liv. Den här dagen skulle hon ta sin examen i medicin vid Karolinska Institutet. Om hon klarade provet, skulle hon bli läkare.

Karolina hade studerat i flera år. Hela tiden var hon den enda kvinnan bland studenterna. Alla andra var män. På den tiden tyckte många att en kvinna inte passade som läkare. Vissa skrattade åt henne, och andra trodde att hon snart skulle ge upp. Men Karolina var envis och arbetade hårt.

Nu satt hon vid sitt prov. Lärarna ställde svåra frågor om kroppen och om sjukdomar. Karolina svarade lugnt och säkert. Hon hade läst allt noga, och hon visste vad hon talade om. Timmarna gick, och till slut var provet klart.

Karolina klarade examen. Hon fick sin titel som läkare, medicine licentiat. Därmed blev hon Sveriges första kvinnliga läkare med legitimation. En dörr som hade varit stängd för kvinnor stod nu öppen.

Det var en stor seger, men det var bara början. Året därpå, 1889, öppnade Karolina en egen mottagning i Stockholm. Hon ville hjälpa kvinnor, och hon blev expert på kvinnors hälsa. Snart kom så många patienter att kön ibland nådde ända ut i trapphuset. Många kvinnor kände sig tryggare med en kvinnlig läkare. Karolina hade öppnat vägen, och efter henne kunde fler kvinnor gå samma väg.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en examen	ett stort prov i slutet av en utbildning
medicin	läran om kroppen och sjukdomar
en student	en person som studerar
passa	Klockan tre brukar passa mig bra.
envis	en som inte ger upp
en titel	ett namn på vad man är, t.ex. läkare
legitimation	officiellt tillstånd att arbeta i ett yrke
en seger	när man lyckas eller vinner
en mottagning	platsen där en läkare tar emot sjuka
en patient	en sjuk person som går till läkare
ett trapphus	utrymmet med trappor i ett hus

ORD	FÖRKLARING
trygg	säker, inte rädd

Läsförståelsefrågor

1. Vad skulle hända om Karolina klarade provet den 26 maj 1888?
 1. Hon skulle bli lärare
 2. Hon skulle bli läkare
 3. Hon skulle få resa utomlands
2. Hur var Karolina bland de andra studenterna?
 1. Hon var den enda kvinnan
 2. Hälften var kvinnor
 3. Det var bara kvinnor
3. Hur svarade Karolina på frågorna under provet?
 1. Lugnt och säkert
 2. Nervöst och fel
 3. Hon svarade inte alls
4. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Karolina blev Sveriges första kvinnliga läkare.
 2. Karolina gav upp för att andra skrattade åt henne.
 3. Karolinas pappa var också läkare.
5. Varför kom så många patienter till Karolinas mottagning?
 1. För att det var gratis
 2. För att många kvinnor kände sig tryggare med en kvinnlig läkare
 3. För att hon bodde nära sjukhuset
6. Vad menas med att “en dörr som hade varit stängd för kvinnor stod nu öppen”? (inferens)

Facit

1. 1. Hon skulle bli läkare
2. 1. Hon var den enda kvinnan
3. 1. Lugnt och säkert
4. 1. ja b) nej (hon var envis och gav inte upp) c) det står inte i texten
5. 1. För att många kvinnor kände sig tryggare med en kvinnlig läkare
6. Exempel på svar: Förut fick kvinnor inte bli läkare. När Karolina klarade examen blev hon den första, och efter henne kunde andra kvinnor också bli läkare. “Dörren” betyder möjligheten att bli läkare.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten zoomar in på en enda dag, examensdagen 1888, och kompletterar den biografiska texten om hela hennes liv. Tema: utbildning, att vara först och att inte ge upp. Bra för att öva preteritum (var, satt, svarade, klarade) och tidsord (hela tiden, till slut, året därpå). Låt gärna deltagarna berätta om en viktig dag i sitt eget liv.

Diskussionsfrågor

- Har du varit med om en viktig examen eller ett viktigt prov? Berätta.
- Karolina var den enda kvinnan i salen. Hur tror du att det kändes?
- Varför är det bra att kunna välja en kvinnlig eller manlig läkare?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du eller någon du känner inte gav upp, fast det var svårt.

Källor och faktagranskning

- Karolina Widerström – Wikipedia (sv.wikipedia.org/wiki/Karolina_Widerström)
- Karolina Widerström (1856–1949) – Karolinska Institutet (ki.se)
- Karolina Widerström – Sveriges första kvinnliga läkare, Populär Historia (populärhistoria.se)
- Karolina Widerström – Stockholmskällan (stockholmskallan.stockholm.se)

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: född 10 december 1856 i Helsingborg, död 4 mars 1949 i Stockholm. Tog läkarexamen (medicine licentiat) vid Karolinska Institutet 1888 och blev därmed Sveriges första kvinnliga läkare med legitimation. Arbetade som gynekolog med egen mottagning i Stockholm i cirka 35 år. Pionjär inom sexualupplysning för flickor och lärare från 1897. Aktiv i kvinnorörelsen, bland annat som ordförande i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt (LKPR) 1918–1921, ledamot i Stockholms stadsfullmäktige 1912–1915 och hedersdoktor vid Karolinska Institutet 1933. Osäkerhet: olika källor anger att hon grundade kvinnliga läkares kommitté 1916 respektive 1918 – texterna nämner därför bara att hon organiserade kvinnliga läkare utan exakt årtal.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.